

Etu- ja sukunimilaki

Koulutus seurakunnille
Päivitetty versio 2019-02-13
Veijo Koivula

1. Kun ni - mi - päi - vä - ni on tä - nään, niin
On mi-nut ker-ran ni-mel - tä - ni kas-

kii - tos täyt-tää sy - dä-men.
tet - tu ni-meen Jee-suk-sen.

Näin ni - mi - päi - vä

muis - tut - taa: saan y - hä Her-raan us - kal-taa.

2. Jeesuksen rakkauden tähden sain kasteen armon minäkin. Jo siinä puhui hyvä Paimen: "Myös sinut minä lunastin." Hän yhä seurakunnassaan nimeltä kutsuu seuraamaan.

3. Nimeni moneen kirjaan piirtyy ja monesta pois pyyhitään. Suo, Jeesus, turva nimessäsi, niin että taivaan kirjaan jään, ja auta, että onneni löytäisin aina luonasi.

Timo Topi 1977. Uud. Niilo Rauhala 1984. Virsikirjaan 1986.

Lain voimaantulo

- Uusi etu- ja sukunimilaki (946/2017) 1.1.2019 alkaen
- Uudella lailla kumottiin nimilaki (694/1985)
- Samassa yhteydessä muutettiin rekisteröidystä parisuhteesta annettua lakia
- Nimilainsäädäntö haluttiin ajanmukaistaa, koska väestörakenne ja yksilöintiä koskevat arvostukset ovat muuttuneet:
 - Väestön kansainvälistyminen
 - Muutokset perherakenteissa
 - Pyrkimys yksilöllisempään nimenantoon
 - Henkilötunnuksen käytön korostuminen yksilöintivälineenä

Lakiuudistuksen valmistelu

- Oikeusministeriössä 2016 arviomuistio, josta lausuntokierros
- Kuulemistilaisuus ev.-lut. ja ortodoksiselle kirkolle
- Kirkkohallitus on antanut asiasta lausuntoja ja ollut kuultavana valmistelun eri vaiheissa
- Hallituksen esitys HE 104/2017 vp
- Lakivaliokunnan mietintö 13/2017: vähäisiä muutoksia

Lakiuudistuksen tavoitteita

- Ajantasaistaa etu- ja sukunimiä koskeva lainsäädäntö
- Turvata perinteisen kotimaisen nimikäytännön säilyminen
- Keventää menettelyjä nimiasioissa
- Mahdollistaa nimiasioiden käsittely sähköisesti (valmistelu keskeneräinen)
- Liittyy hallituksen tavoitteisiin: palvelujen digitalisointi, sääntelyn sujuvoittaminen, turhien normien purkaminen ja hallinnollisen taakan keventäminen

Keskeisiä muutoksia

- Etunimiä voi antaa neljä (aiemmin kolme)
- Etunimeksi voidaan antaa nimikäytännöstä poikkeava nimi, jos se on Suomessa vakiintuneesti käytössä
- Sukunimiyhdistelmä mahdolliseksi
- Lisää vaihtoehtoja avioituvien sukunimivalintaan
- Avopareilla tietyissä tapauksissa mahdollisuus yhteiseen sukunimeen
- Nimenantovelvoite 3 kk:n kuluessa (aiemmin 2 kk)
- Maistraattien ja seurakuntien vastuunjako selvemmäksi (seurakunnille siirtovelvollisuus lainvastaisissa ja epäselvissä tapauksissa)

Etunimien määrä

- Etunimivelvoite: jokaisella tulee olla vähintään yksi etunimi
- Uutta: etunimiä saa olla enintään neljä
- Yhteen kirjoitettu (Annamari) tai yhdysmerkillä yhdistetty kaksoisnimi (Anna-Mari) katsotaan yhdeksi nimeksi

Etunimen ehdottomat edellytykset

- Etunimen ehdottomista edellytyksistä ei saa poiketa edes 3 §:n poikkeusperusteiden nojalla
- Säädetään lain 1 §:ssä
- Etunimi tai etunimestä muodostettu kokonaisuus ei saa olla:
 - omiaan aiheuttamaan pahennusta
 - omiaan aiheuttamaan haittaa
 - etunimeksi ilmeisen soveltumaton

Etunimen ehdottomat edellytykset

- Omiaan aiheuttamaan pahennusta

Esim. kirosana, sisällöltään vihaan lietsova, viittaa sukupuoliseen kanssakäymiseen tai rikolliseen toimintaan taikka uskonnolliseen vakaumukseen kielteisessä mielessä

- Omiaan aiheuttamaan haittaa

Haittakynnys alempana, jos nimen saaja on alaikäinen

- Etunimeksi ilmeisen soveltumaton

Esim. numero, merkityksetön yksittäinen kirjain tai kirjainyhdistelmä tai nimi, joka viittaa arvonimeen, ammattiin, julkiseen instituutioon tai virastoon

Etunimen ehdottomat edellytykset

- Etunimien kokonaisuutta arvioidaan vain 1 §:n kohdalla, ei 2 §:n kohdalla
- Yleinenkin nimi tai yleisistä nimistä muodostettu kokonaisuus voidaan hylätä silloin, jos se katsotaan esimerkiksi haittaa aiheuttavana lapsen edun vastaiseksi
- Esimerkkejä nimilain aikana ehdottomien syiden nojalla hylätyistä nimistä: Alcapone, Ammu, Tuoni, Moolok, Sweethoneybeebambi, Varastettu Pieni

Etunimen harkinnanvaraiset edellytykset

- Lain 2 §:ssä säädetään harkinnanvaraiset edellytykset, joista voidaan poiketa 3 §:ssä luetelluista syistä
- Etunimeksi voidaan antaa/ottaa vain nimi, joka:
 - 1) Vastaa vakiintunutta etunimikäytäntöä muodoltaan, sisällöltään ja kirjoitusasultaan
 - 2) On vakiintunut samalle sukupuolelle
 - 3) Ei ole ilmeisen sukunimityyppinen
- Alaikäiselle voidaan vain erityisestä syystä antaa
 - sama ensimmäinen nimi kuin sisaruksella
 - -poika tai -tytär-loppuinen nimi (Antinpoika, Lisasdotter) (patronyymi/matronyymi-nimi ei voi olla ensimmäinen nimi)

Etunimen harkinnanvaraiset edellytykset

1) Vakiintunut etunimikäytäntö

- Ei edellytetä enää kotimaisen nimikäytännön mukaisuutta, vaan verrataan muihin VTJ:ään merkittyihin nimiin
- Oltava etunimityyppinen (ei esim. Tuoli tai muu esine)
- Noudatettava oikeinkirjoitussääntöjä (ei esim. MikKo)

2) Vakiintunut samalle sukupuolelle

- Nimi voi olla vakiintunut naiselle tai miehelle tai sukupuolineutraaliksi
- 3 §:n 1 kohdassa oleva viiden nimenkantajan sääntö ei kerro nimen vakiintumisesta, mutta on poikkeusperuste

ESL – etunimet

- verkkopalvelu.vrk.fi/Nimipalvelu > Etunimihaku
 - Yksityisyydensuojan turvaamiseksi palvelussa ei näytetä etunimien tarkkaa lukumäärää eriteltynä, jos nimiä on vähän.

Etunimitilasto

21.1.2019

Kio

HAE

Kio	Syntymävuodet	Miehiä	Naisia	Yhteensä
	-1899	0	0	0
	1900-19	0	0	0
	1920-39	0	0	0
	1940-59	0	0	0
	1960-79	0	0	0
	1980-99	alle 5	alle 5	alle 10
	2000-09	alle 5	alle 5	alle 10
	2010-18	0	0	0
	Yhteensä	alle 10	alle 10	alle 20

- Se, jolla on VTJ-kyselyn käyttöoikeus, voi katsoa tarkan etunimitilanteen VTJ-kyselyssä

Etunimen harkinnanvaraiset edellytykset

3) Ei ilmeisen sukunimityyppinen

- Ilmeisen sukunimityyppisiä: Aaltonen, Kantola, Backman, Sinisalo (mm. -nen- ja -man-päätteiset ja talonnimityyppiset)
- Säännös aiempaa sallivampi: uudisnimen voi hyväksyä etunimeksi, vaikka se olisi käytössä sukunimenä, jos se ei ole ilmeisen sukunimityyppinen
-> hyväksytäänkö jatkossa aiemmin nimilain nojalla hylättyjä, kuten Huumo, Topelius, Hukka? > aika näyttää...

Poikkeusperusteet (3 §)

- 3 §:n poikkeusperusteiden nojalla voidaan poiketa 2 §:n harkinnanvaraisista edellytyksistä
- Poikkeusperusteillakaan ei voida poiketa 1 §:n ehdottomista edellytyksistä
- Huom. Uudisnimi on aina siirrettävä maistraatille
Noora-Milla on uudisnimi; Noora ja Milla ovat toki käytössä, mutta kukaan ei ole toistaiseksi Noora-Milla.

Poikkeusperusteet (3 §)

- Etunimi, joka ei täytä harkinnanvaraisia edellytyksiä, voidaan hyväksyä:
 1. Jos nimi on väestötietojärjestelmän mukaan jo käytössä nimensaajan kanssa samaa sukupuolta olevalla viidellä elossa olevalla henkilöllä
 2. Jos henkilöllä kansalaisuutensa, perhesuhteidensa tai muun niihin rinnastettavan seikan perusteella on yhteys vieraaseen valtioon ja esitetty etunimi vastaa kyseisessä valtiossa vakiintunutta etunimikäytäntöä
 3. Uskonnollisen tavan vuoksi
 4. Jos siihen harkitaan olevan muu erityinen syy

Muu erityinen syy

- 3 §:ssä tarkoitettu muu erityinen syy voi olla esim.:
nimen vakiintumattomuus sukupuolen suhteen
nimenhakijan sukupuoli-identiteettiin liittyvät syyt:
vastakkaiselle sukupuolelle vakiintunut etunimi
voidaan hyväksyä hakijan sukupuoli-identiteettiin
perustuvan syyn vuoksi

Sukunimi (4 §)

- Sukunimivelvoite: jokaisella tulee olla sukunimi (4 §)
- Sukunimi voidaan muuttaa laissa säädetyllä tavalla
 - Nimivaihtoehdot avioitumisen yhteydessä 9–13 §
 - Käytössä olevan sukunimen ottamisen edellytykset 16 §:ssä
 - Uudissukunimen edellytykset 17–20 §:ssä
- Esityksessä käsitellään vain niitä nimivaihtoehtoja, jotka tulevat kyseeseen vihkimisen yhteydessä
- Muita nimenmuutoksia koskevat hakemukset käsittelee maistraatti

Sukunimiyhdistelmä (5 §)

- Uutta sääntelyä: voidaan muodostaa sukunimiyhdistelmä, joka muodostuu kahdesta erillisestä sukunimestä
 - Kyseessä ei ole siis yksi nimi, vaan kahden nimen yhdistelmä
- Sukunimiä ei voi yhdistää enempää kuin kaksi
- Yhdistelmässä sukunimet yhdistetään yhdysmerkillä tai kirjoitetaan erilleen; ei voi kirjoittaa yhteen
 - Seppälä-Tikka tai Seppälä Tikka, mutta ei Seppälätikka
- Jo käytössä olevat yhdysmerkillä yhdistetyt nimet lasketaan edelleen yhdeksi nimeksi, esim. Ala-Heikkilä, Rinta-Jouppi jne.
- Ei voi yhdistää kahta samaa sukunimeä (Alkula-Alkula)
- Yhdysmerkin käyttö ja nimien järjestys ilmoitettava nimeä valittaessa

Lapsen sukunimen määräytyminen (6 §)

1. Jos vanhemmilla on lapsen nimeä ilmoitettaessa yhteinen sukunimi tai nimiyhdistelmä -> lapsi saa tämän nimen
2. Jos vanhemmilla ei ole yhteistä nimeä, mutta lapsella on täyssisar -> lapsi saa tämän nimen (huom. avioitumisen mahdollisesti vaikuttama poikkeus)
3. Jos nimeä ilmoitettaessa lapsella on vain yksi vanhempi -> lapsi saa tämän nimen
4. Jos mikään edellisistä ei tule kyseeseen -> jommankumman vanhemman sukunimi tai niistä muodostettu sukunimiyhdistelmä
5. Kansainvälinen yhteys: vanhemman/isovanhemman nimi tai näistä muodostettu nimi

Sukunimiyhdistelmä lapselle (7 §)

- 6 § 4 mom. mukainen muu tilanne: vanhemmilla ei ole yhteistä sukunimeä tai sukunimiyhdistelmää, lapsella ei täyssisarusta eikä yhden vanhemman tilannetta
- Jos vanhemmalla on tässä tilanteessa sukunimiyhdistelmä, lapselle voidaan antaa:
 - 1) Vanhemman sukunimiyhdistelmä sellaisenaan
 - 2) Vanhemman sukunimiyhdistelmän yksi sukunimi
 - sellaisenaan
 - yhdistettynä toisen vanhemman sukunimeen
 - yhdistettynä toisen vanhemman sukunimiyhdistelmän yhteen sukunimeen

Vanhemman sukunimiyhdistelmä lapselle: † esimerkki (7 §)

- Vanhemmat Koivisto Peltonen ja Kuoppala: lapselle mahdollisia sukunimiä ja sukunimiyhdistelmiä:
 - Koivisto Peltonen
 - Koivisto
 - Peltonen
 - Kuoppala
 - Koivisto Kuoppala tai Kuoppala Koivisto
 - Peltonen Kuoppala tai Kuoppala Peltonen
- Sukunimiyhdistelmän nimet voidaan myös yhdistää yhdysviivalla (Koivisto-Kuoppala jne.)
- Yhdistelmässä ei voi olla enempää kuin kaksi nimeä

Muutoksia lapsen sukunimen määräytymisessä

- Mikä muuttui vanhaan nimilakiin verrattuna?
 - > Valinnanvaraa lisätty, mm. mahdollisuus antaa molempien vanhempien nimistä muodostettu sukunimiyhdistelmä
 - > Lapsen sukunimen määräytymisajankohta on ESL:n mukaan se hetki, kun vanhemmat ilmoittavat lapsensa sukunimen – ei siis määräydy enää lapsen syntymähetken mukaan
 - Vaikuttaa esim. silloin, jos vanhemmat menevät naimisiin ja ottavat yhteisen sukunimen lapsen syntymän jälkeen, mutta ennen lapsen sukunimen ilmoittamista
 - > Tulkinta vanhempien yhteisestä nimestä: ei yhteistä nimeä, jos molempien sukunimi ei ole täsmälleen sama

Vanhemmilla ei yhteistä nimeä - esimerkki

- Vanhemmat: Lahtinen ja Johansson-Lahtinen
 - Vanhan nimilain mukaan yhteinen nimi olisi ollut Lahtinen
 - Uuden lain mukaan vanhemmilla ei ole yhteistä nimeä, koska molempien sukunimi ei ole täsmälleen sama
- > vaihtoehdot lapsen sukunimeksi:
1. Lahtinen
 2. Johansson
 3. Johansson-Lahtinen (tai Johansson Lahtinen)
 4. Lahtinen-Johansson (tai Lahtinen Johansson)

Vanhemmilla ei yhteistä nimeä – esimerkki 2

- Lapsen äiti on Virta-Jurvakainen
 - Virta-Jurvakainen on äidin sukunimiyhdistelmä, josta Jurvakainen on aikanaan ollut yhteinen sukunimi edellisen miehensä kanssa, Virta henkilökohtaisessa käytössä ollut sukunimi Jurvakaisen edellä
 - Virta-Jurvakainen on avioitunut Tiilikaisen kanssa, mutta säilyttänyt vanhan sukunimensä. He ovat saaneet yhteisen lapsen.
 - Virta-Jurvakainen ei voi luovuttaa Jurvakainen-nimeä puolisolleen, mutta lapselleen hän voi sen luovuttaa

Lapsen nimen ilmoittaminen ja seurakunnan tehtävät

- Ilmoitus lapsen etunimestä (22 §) ja sukunimestä (23 §): huoltajan ilmoitettava lapsen etunimi ja sukunimi kolmen kuukauden kuluessa syntymästä maistraatille tai seurakunnalle
- Nimenantovelvoitteen määräaika on pidennetty – vanhan nimilain mukaan aika oli kaksi kuukautta
- Seurakunnan – ensisijaisesti kastavan papin – on selvitettävä nimen lainmukaisuus
- Kastettavan lapsen nimi pitää saada tietoon hyvissä ajoin ennen kastetta, jotta sen lainmukaisuus ehditään selvittää

Lapsen nimen ilmoittaminen ja seurakunnan tehtävät

- Jos nimi ilmoitetaan vasta kastetilaisuuden yhteydessä, sen lainmukaisuutta ei ehditä selvittää ennen kastetta
- Seurakunnan on ohjeistettava vanhempia ilmoittamaan lapsen nimi ilmoituslomakkeella mahdollisimman aikaisin, jos haluavat antaa erikoisen nimen
- Jos lainmukaisuus on selvä, seurakunnan on tallennettava nimi Kirjuriin ja sitä kautta väestötietojärjestelmään
- Seurakunta ei saa tallentaa lapsen nimeä Kirjuriin > väestötietojärjestelmään, jos lainmukaisuus ei ole selvä – nimiasia on siirrettävä maistraatille matalalla kynnyksellä!

Seurakunnan siirtovelvollisuus

- Seurakunnan on epäselvissä tapauksissa viipymättä siirrettävä lapsen nimiasia maistraatin ratkaistavaksi
- Etunimeä koskeva asia on siirrettävä, jos (22 § 1 mom.)
 - On syytä epäillä etunimen lainmukaisuutta
 - Nimi ei ole ennestään käytössä viidellä samaa sukupuolta elossa olevalla henkilöllä tai
 - Nimeä ei voida hyväksyä
- Sukunimeä koskeva asia on siirrettävä, jos (23 § 1 mom.)
 - On syytä epäillä sukunimen tai sukunimiyhdistelmän lainmukaisuutta
 - Nimeä ei voida hyväksyä
 - Kyseessä on 6 §:n 5 mom. tarkoitettu tilanne (kv. yhteys)

Lapsen nimen lainmukaisuus - esimerkki

- Lapsen huoltajat ilmoittavat seurakunnalle, että haluavat antaa vastasyntyneelle pojalleen nimen Emilia
 - > epäilyks nimen lainmukaisuudesta ja siitä, onko nimi lapsen edun mukainen
 - > seurakunnan on siirrettävä asia maistraatille

Sukunimi vihkimisen yhteydessä

- Säännökset 9–13 §:ssä
- Laissa on lisätty avioituvien vaihtoehtoja valita sukunimi tai sukunimiyhdistelmä
- Myös avoparilla on tietyin edellytyksin mahdollisuus valita yhteinen sukunimi tai sukunimiyhdistelmä (tämä on aina ao. henkilöiden ja maistraatin välinen asia)

Sukunimen säilyttäminen vihittäessä

- Pääsääntö: molemmat puolisot säilyttävät oman nimensä, elleivät muuta sovi (9 §)
- Koskee sitä sukunimeä tai sukunimiyhdistelmää, joka puolisolla on avioliittoon mennessään
- Muita vaihtoehtoja:
 - Yhteinen sukunimi (10 §)
 - Yhteinen sukunimiyhdistelmä (10 §)
 - Erilaiset sukunimet (11 §)
 - Erilaiset sukunimiyhdistelmät (11 §)

Puolisoiden yhteinen sukunimi ja sukunimiyhdistelmä

- Puolisot voivat päättää yhteisestä sukunimestä tai sukunimiyhdistelmästä (10 §); vaihtoehtoja:
 - Sukunimi, joka puolisolla on pyydettäessä esteiden tutkintaa
 - Esim. aiemman avioliiton aikana hakemuksella otettu isovanhemman sukunimi
 - Huom. Aiemmalta puolisolta saatua sukunimeä tai sukunimiyhdistelmää ei saa siirtää uudelle puolisolle (13 §)
 - Sukunimi, joka puolisolla oli viimeksi naimattomana ollessaan
 - Molempien nimet yhdistettynä
 - Jommankumman sukunimiyhdistelmä
 - Yksi nimi jommankumman puolison sukunimiyhdistelmästä

Yhteinen sukunimiyhdistelmä

- Puolisoiden yhteisessä sukunimiyhdistelmässä
 - Kummallakin puolisolla sukunimiyhdistelmän nimet ovat samassa järjestyksessä
 - Yhdysmerkkiä käytetään samalla tavalla kummankin puolison nimessä
 - Esimerkki: Peltomäki-Saari, Saari Peltomäki jne.
 - Molemmat nimet periytyvät lapselle -> jos puolisoilla on yhteinen sukunimiyhdistelmä Saari Peltomäki, myös heidän lapsensa on Saari Peltomäki

Yhteinen sukunimiyhdistelmä

- Yhteinen sukunimiyhdistelmä periytyy lapselle (toisin kuin vanhan lain mukainen henkilökohtaisessa käytössä oleva nimi)
 - Henkilökohtainen nimi on tyyppiä Granlund-Kettunen: vaimo on ottanut puolisoiden yhteisen nimen (Kettunen) edelle oman nimensä Granlund
- Vihkimisen yhteydessä ei voi ottaa yhteiseksi nimeksi uudissukunimeä
 - El esim. Tervanen + Laaksola -> Tervalaakso
 - Jos puoliset ilmoittavat uudisnimen esteiden tutkinnan yhteydessä, sitä ei saa tallentaa Kirjuriin / VTJ:ään -> seurakunnan on siirrettävä asia maistraattiin

Puolison sukunimen ottaminen

- Jos ei ole yhteistä sukunimeä -> puolison sukunimen voi ottaa puolison suostumuksella
- Voi muodostaa sukunimiyhdistelmän, jossa on:
Oma sukunimi tai oman sukunimiyhdistelmän yksi sukunimi + Puolison sukunimi tai puolison sukunimiyhdistelmän yksi sukunimi
- Voi ottaa sukunimekseen puolison sukunimiyhdistelmän yhden sukunimen

Puolison sukunimen siirtymisen edellytykset † (12 §)

- Puolison sukunimeksi tai sukunimiyhdistelmän yhdeksi nimeksi siirtyvän sukunimen
 - tulee olla toisella puolisoalla pyydettäessä esteiden tutkintaa tai hänen viimeksi naimattomana ollessaan ja
 - on oltava nimi, jonka toinen puoliso säilyttää tai ottaa käyttöön avioliittoa solmittaessa
 - > Puoliso ei voi siirtää toiselle sellaista nimeä, josta aikoo itse luopua tai jota ei itse käytä
 - > Ei voi ottaa käyttöön esim. tyttönimeään, josta on jo aiemmin luopunut, ellei tyttönimi siirry myös puolisolle

Aiemmalta puolisolta saatu sukunimi (13 §)

- Aiemmalta puolisolta saatua sukunimeä ei voi siirtää uudelle puolisolle – ei sukunimeksi eikä sukunimiyhdistelmän yhdeksi sukunimeksi
- Myöskään aiemman puolison sukunimiyhdistelmää ei saa siirtää
- Puoliso voi itse säilyttää sukunimiyhdistelmässään aiemman avioliiton kautta saamansa nimen
- Jos aikaisemmassa avioliitossa on ollut yhteisenä nimenä uudissukunimi, sen saa siirtää myös uudelle puolisolle

Sukunimen ilmoittaminen vihittäessä ja seurakunnan tehtävät (24 §)

- Jos puolisot eivät säilytä omia sukunimiään tai sukunimiyhdistelmiään, sukunimivalinnasta on ilmoitettava esteiden tutkinnan yhteydessä
- Nimivalinta on siis ilmoitettava aikaisemmin kuin nyt
- Esteiden tutkinnan lomakkeeseen tulossa muutoksia
- Seurakunnan on selvitettävä ilmoitetun nimen lainmukaisuus
- Seurakunta ei saa tallentaa ilmoitettua nimeä Kirjuriin / väestötietojärjestelmään, jos sen lainmukaisuus ei ole selvä

Sukunimen ilmoittaminen vihittäessä ja seurakunnan tehtävät (24 §)

- Seurakunnan on siirrettävä asia viipymättä maistraatin ratkaistavaksi, jos
 - Ilmoitetun nimen lainmukaisuutta on syytä epäillä tai
 - Ilmoitettua nimeä ei voida hyväksyä
- Todistuksessa esteiden tutkinnasta on todettava myös valitun sukunimen lainmukaisuus
- Vihkijä saa todistuksesta varmistuksen siitä, että valittu sukunimi on lainmukainen

Nimivalinnan muuttuminen esteiden tutkinnan jälkeen (24 §)

- Kumpikin puoliso saa säilyttää vihittäessä oman sukunimensä, vaikka esteiden tutkinnassa olisi ilmoitettu jokin muu nimi
- Tällöin vihkiminen voidaan toimittaa, mutta puoliset säilyttävät oman nimensä huolimatta esteiden tutkinnassa ilmoitetusta nimestä
- Tätä sovelletaan käytännössä silloin, kun
 - 1) Puoliso muuttaa mieltään nimivalinnasta esteiden tutkinnan jälkeen tai
 - 2) Esteiden tutkintatodistuksen antamisen jälkeen havaitaan, että valittu nimi ei ole lainmukainen

Nimivalinnan muuttuminen esteiden tutkinnan jälkeen (24 §)

- Jos 2. tilanteessa nimen lainvastaisuus huomataan riittävän hyvissä ajoin, esteiden tutkinnasta voidaan antaa uusi todistus
- Uusi todistus esteiden tutkinnasta voidaan tällöin antaa seitsemää päivää lyhyemmässä ajassa
 - Esteiden tutkijan oma virheellinen tulkinta on tällöin sellainen painava syy, jota tarkoitetaan avioliittolain 13 §:n 2 momentissa

Yhteinen sukunimi tai sukunimiyhdistelmä: † esimerkki

Kun Niemi ja Virta menevät naimisiin

a) he voivat säilyttää nykyiset nimensä, kumpikin siis omansa

b) he voivat ottaa käyttöön yhteisen sukunimen tai yhteisen sukunimiyhdistelmän (tarkoittaa siis täsmälleen samaa nimeä tai yhdistelmää)

c) he voivat ottaa käyttöön erilaiset sukunimiyhdistelmät

A:

Niemi-Virta

Niemi Virta

Virta-Niemi

Virta Niemi

B:

Virta-Niemi

Virta Niemi

Niemi-Virta

Niemi Virta

jatkuu>>>

Veijo Koivula

Yhteinen sukunimi tai sukunimiyhdistelmä: † esimerkki

>>>> tässä c-kohdassa on kuitenkin edellytyksenä, että sukunimen luovuttaja säilyttää kyseisen nimen itselläänkin. EI SIIS voi olla tilannetta, jossa A olisi Virta ja B Niemi-Virta.

>>>> c-kohdassa A voi halutessaan pysytellä Niemenä ja B voi pysytellä Virtana.

>>>> c-kohdassa A:lla voi olla sukunimiyhdistelmä eri järjestyksessä kuin B:llä.

Yhteinen sukunimi tai sukunimiyhdistelmä: † esimerkki

Sauli Tähtinen-Riikonen (o.s. Kallio) ja
Satu Mannila Haapala (o.s. Mäkelä)
ovat menossa naimisiin.

- Mannila Haapala on aiemmin eronnut avioliitosta, jossa on ottanut puolisonsa nimen Haapala
- Tähtinen-Riikonen on aiemmin eronnut avioliitosta, jossa koko perhe on ottanut yhteisen sukunimen Tähtinen-Riikonen
- Vihkimisen yhteydessä voi aina säilyttää oman nimensä sellaisenaan

Yhteinen sukunimi tai sukunimiyhdistelmä: † esimerkki

- Yhteisen sukunimen tai sukunimiyhdistelmän vaihtoehdot:
 - Tähtinen, Riikonen tai Mannila
 - Tähtinen-Riikonen
 - Mannila-Tähtinen tai Mannila Tähtinen
 - Tähtinen-Mannila tai Tähtinen Mannila
 - Mannila-Riikonen tai Mannila Riikonen
 - Riikonen-Mannila tai Riikonen Mannila
- HUOM! Ei voi käyttää nimeä Haapala, koska se on saatu avioliitosta – seurakunnan siirrettävä asia maistraatille, jos ilmoittavat esim. nimen Haapala-Kallio

Puolison sukunimivaihtoehdot: esimerkki 1

- Jos Tähtinen-Riikonen pitää oman nimensä, Mannila Haapala voi pitää oman nimensä (pääsääntö) taikka Tähtinen-Riikosen suostumuksella ottaa nimen:
 - Tähtinen tai Riikonen
 - Mannila-Riikonen tai Mannila Riikonen
 - Riikonen-Mannila tai Riikonen Mannila
 - Mannila-Tähtinen tai Mannila Tähtinen
 - Tähtinen-Mannila tai Tähtinen Mannila
 - Haapala-Riikonen tai Haapala Riikonen
 - Riikonen-Haapala tai Riikonen Haapala
 - Haapala-Tähtinen tai Haapala Tähtinen
 - Tähtinen-Haapala tai Tähtinen Haapala

Puolison sukunimivaihtoehdot: esimerkki 2

- Jos Mannila Haapala pitää oman nimensä, Tähtinen-Riikonen voi pitää oman nimensä (pääsääntö) taikka Mannila Haapalan suostumuksella ottaa nimen:
 - Mannila
 - Tähtinen-Mannila tai Tähtinen Mannila
 - Mannila-Tähtinen tai Mannila Tähtinen
 - Riikonen-Mannila tai Riikonen Mannila
 - Mannila-Riikonen tai Mannila Riikonen

Sukunimi vihittäessä - esimerkki

- Vihittävät Jaana Mikkola (viimeksi naimattomana ollessaan Kujala) ja Pertti Savola
- Nimen Kujala voi ottaa molempien sukunimeksi tai yhteisen sukunimiyhdistelmän yhdeksi nimeksi
- Jaana ei voi ottaa entistä nimeään käyttöön yksin
- Vihkimisen yhteydessä ei voi käyttää vaihtoehtoa Jaana Kujala ja Pertti Savola, vaan sen käyttöönotto edellyttää hakemusta maistraatille -> Jos vihittävät ilmoittavat nämä nimet, seurakunnan on siirrettävä asia maistraatille

Sukunimi vihittäessä - esimerkki

- Vihittävät Päivi Jalo ja Martti Suokas
- Haluaisivat vaihtaa sukunimet: Päivi Suokas ja Martti Jalo
- -> ei ole mahdollista vihkimisen yhteydessä, koska laissa edellytetään, että puolison ottama sukunimi säilyy myös itsellä (tätä vaihtoehtoa ei lähtökohtaisesti voi saada edes hakemuksella)
- -> seurakunnan on siirrettävä asia maistraattiin

(esimerkki: lähde OM)

Sukunimi vihittäessä - esimerkki

- Vihittävät Heikki Järvinen-Virtanen ja Maija Kota-Lampi
 - Nimi Kota-Lampi on sukunimi, ei sukunimiyhdistelmä
 - Haluaisivat lyhentää sukunimiään
 - 1) Vaihtoehto Heikki Virtanen ja Maija Lampi ei käy vihittäessä, koska se edellyttää hakemusta
 - 2) Yhteinen sukunimiyhdistelmä Kota-Virtanen ei ole mahdollinen, koska sukunimiyhdistelmää ei voi muodostaa sukunimen osasta
- > jos vihittävät ehdottavat tällaisia vaihtoehtoja, seurakunnan on siirrettävä asia maistraatille

Ilmoitus ja hakemus

- Seurakunnille tulevat asiat laitetaan vireille ilmoituksella
- Tehtävä aina kirjallisesti (ei suullisesti)
- Ilmoituksen käsittelystä ei peritä maksua
- Ilmoitukseen perustuva nimiasia katsotaan ratkaistuksi sinä päivänä, jona seurakunta on tallentanut nimen Kirjuriin / väestötietojärjestelmään (tai maistraatti VTJ:ään)
- Rekisterimerkinnän tekeminen ei ole valituskelpoinen hallintopäätös

Soveltamisohjeet

- VRK ja maistraatit ovat valmistelleet soveltamisohjeet, joihin on pyydetty myös Kirkkohallitukselta kommentit
- Ohjeissa annetaan käytännön neuvoja siitä, miten menetellään erilaisissa lain soveltamistilanteissa, esim.
- Miten nimen lainmukaisuus selvitetään
- Miten asia lähetetään maistraatin käsiteltäväksi
 - > turvasähköposti
- Mitä tapahtuu sen jälkeen, kun asia on siirretty maistraatille

Nimiasian siirto – lapsen kastaminen

- Jos ehdotettu nimi (etu- tai sukunimi) on lainvastainen tai seurakunnan mielestä asia on epäselvä, nimiasia on siirrettävä maistraatin käsiteltäväksi turvasähköpostilla osoitteeseen lapsen.nimet.seurakunta@maistraatti.fi
- (jos lapsen äidinkieli on ruotsi; namnarenden.forsamling@magistraten.fi)
- Seurakunnilla tulee siis olla käytössä turvasähköposti (hankitaan IT-alueen kautta).
- Turvasähköpostiin liitetään siirtolomake sekä skannattu kopio L-lomakkeesta

Nimiasian siirto – lapsen kastaminen

- On suotavaa, että toimituskeskustelut käydään hyvissä ajoissa
- Maistraattien nimiraati kokoontuu joka torstai klo 14
- Mieluiten siis nimiasiasta varmistutaan etukäteen
- Jos kastetoimituksessa ei ole varmuutta nimien hyväksymisestä, voi käyttää ehdotettuja nimiä, mutta asianosaisten pitää olla tietoisia, että kaste ei vahvista nimiä

Nimiasian siirto – avioliiton esteiden tutkinta

- Seurakunta siirtää *sukunimiasian* maistraatille ratkaistavaksi turvasähköpostilla osoitteeseen sukunimet.seurakunta@maistraatti.fi (ruotsinkielisissä namnarenden.forsamling@magistraten.fi).
- Turvasähköpostiin liitetään siirtolomake sekä skannattu kopio puolisoiden tekemästä Pyyntö avioliiton esteiden tutkinnasta -lomakkeesta tai sähköisestä asiointipalvelusta tallennetusta Web-estidentutkinnan tiedot -lomakkeesta.
- Alkuperäinen Pyyntö avioliiton esteiden tutkinnasta -lomake arkistoidaan seurakunnassa.
- Seurakunta ilmoittaa nimiasian siirrosta avioliittoon aikoville. Siirto käsitellään maistraatissa kiireellisenä.

Lainsäädäntö ja ohjeet

- Etu- ja sukunimilaki 946/2017
<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2017/20170946>
- Etu- ja sukunimilain soveltamisohjeet (maistraattien HELMI-kehittämistyöryhmä 2018)
- Sakastissa mm. Virastonhoidon ohjeet 2019; Jäsenyys (Kirkkohallitus)
- Tulkinta-apua tarjolla Urpo Kankaan kirjassa Etunimet, sukunimet ja laki. Juridica Kirjasarja 35. Alma Talent, 339 s. Liettua 2019.

Kiitos mielenkiinnosta!